

AEQUITAS

3/2025

DALŠÍ TÉMATA V ČÍSLE:

**PETR ANGYALOSSY BESEDOVAL
SE STUDENTY PRVNÍHO ROČNÍKU
PRÁVNICKÉ FAKULTY MUNI**

**NÁVŠTĚVA AKADEMICKÝCH
PRACOVNÍKŮ Z POLSKÉ FAKULTY
SPRÁVNÍHO PRÁVA**

Z ROZHODOVACÍ ČINNOSTI

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

ROZHOVOR VĚRA KŮRKOVÁ

„Když odhlédneme od proměnlivých okolností, zůstává stabilním východiskem pevné spojení teoretického zázemí a praxe soudů, promítnutí teorie do řešení praktických problémů.“

ČLÁNEK MEZI SOUDY

Seminář k judikatuře ESLP a představení portálu o lidských právech.

ROZHOVOR ONDŘEJ VÍTŮ

„Měl jsem obrovské štěstí na lidi kolem sebe, od nichž jsem se mohl učit a vstřebávat nejen odbornost, ale i lidskost...“

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Třetí čtvrtletí letošního roku bylo na Nejvyšším soudu opět bohaté na významné události a odborná setkání. V tomto čísle AEQUITAS bych rád upozornil především na dva rozhovory, které otevírají pohled do nitra soudcovské profese — a to jak z perspektivy dlouholeté zkušenosti, tak z pozice čerstvě příchozího kolegy.

V minulém čísle jsme vás informovali o tom, že předsedkyně trestního senátu Věra Kůrková obdržela ocenění Právník roku 2025 v kategorii trestní právo. Nyní vám přinášíme rozhovor, v němž se zamýšlí nejen nad vlastní profesní cestou, ale i nad vývojem judikatury Nejvyššího soudu a proměnami výkladu základních zásad trestního řízení.

Druhé slovo patří Ondřeji Vítů, který byl s účinností od 1. července 2025 trvale přeložen k Nejvyššímu soudu po předchozí roční stáži. V rozhovoru mluví o svých profesních vzorech, o tom, co ho v justici formovalo, a také o tom, jak mu stáž na Nejvyšším soudu otevřela nový pohled na agendu mimořádných opravných prostředků. Jeho dlouholeté zkušenosti jsou příslibem kvalitního přínosu do rozhodovací činnosti kolegia. Přeji mu v nové roli hodně sil, trpělivosti a profesního naplnění.

V září jsme měli tu čest hostit delegaci španělského Ústavního soudu vedenou jeho předsedou Cándidem Conde-Pumpidem Tourónem. Tématem pracovního setkání bylo mimo jiné přetížení vrcholných soudních instancí a hledání cest ke zvýšení efektivity řízení. Inspirativní zkušenost Španělska, které zásadní legislativní změnou omezilo rozsah meritorního přezkumu na nejvýznamnější právní otázky, je cenným příspěvkem do domácí odborné diskuse o podobě dovolacího řízení.

Za zmínku stojí rovněž seminář „Mezi soudy“, který jsme uspořádali ve spolupráci s Kanceláří vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva. Seminář přiblížil nejen aktuální agendu ESLP a praktické otázky obhajoby státu, ale i možnosti využití databázového portálu mezisoudy.cz, který představuje jedinečný nástroj pro přístup k mezinárodní lidskoprávní judikatuře.

Všem, kteří se na tvorbě čtvrtletníku podíleli, děkuji za jejich úsilí a věřím, že vás nové číslo AEQUITAS obohatí — odborně i lidsky.

Petr Angyalossy

ROZHOVOR

JUDr. Věra Kůrková**Předsedkyně senátu trestního kolegia
Nejvyššího soudu**

Soudkyně je od roku 1985, soudkyně Nejvyššího soudu od roku 2003. Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně – nyní Masarykova univerzita (včetně získání titulu JUDr.). Od roku 1985 byla soudkyně Okresního soudu v Mostě, od roku 1990 soudkyně Krajského soudu v Ústí nad Labem. V roce 1994 byla přeložena k Vrchnímu soudu v Praze. Je lektorkou Justiční akademie České republiky, členkou zkušební komise pro justiční zkoušky, zkušební komisařka ČAK.

Úvodem mi dovolu, abych Vám pogratulovala k prestižnímu ocenění Právník roku v oblasti trestního práva, které jste letos v květnu převzala. Co pro Vás toto ocenění znamená?

Děkuji za gratulaci. Ačkoliv nejsem příznivec rozdělování cen, udělení této ceny si velmi vážím. Nikdy jsem v tomto směru žádné cílené úsilí nevyvinula, ani mne nenapadlo, že by se to mohlo stát. Snažím se dělat svoji práci co nejlépe, ale s výsledkem nejsem vždy spokojená, což je pochopitelné. To bude patrně úděl všech právníků, protože právo není exaktní disciplína, a otvírá tak prostor pro pochybnosti a nejistotu.

Na Nejvyšším soudu působíte 22 let, co Vás přivedlo ke studiu práva a později ke specializaci na trestní právo?

Na Nejvyšším soudu působím 22 let, ale funkci soudce vykonávám už 40 let, což je opravdu dlouhá doba. Právnická fakulta nebyla moje první volba. Na gymnáziu jsem měla představu, že budu pokračovat ve studiu na filozofii, obor český jazyk a dějepis.

Jenže s ohledem na zaměření gymnázia spíše na matematiku a přírodovědné obory jsem to ani nezkusila, nakonec jsem dělala přijímací zkoušky na VŠE do Prahy a Právnickou fakultu UJEP v Brně. Brno bylo blíže než Praha, takže ve výsledku jsem zvolila Brno. Když jsem právnickou fakultu končila, samozřejmě se otvíral problém, kam dál. Už v době studií jsem pojala záměr jít do justice. Jenže doba nebyla nakloněna ženám, navíc jsem potřebovala i ubytování, takže nakonec jedinou reálnou možností byl Krajský soud v Ústí nad Labem a zařazení na Okresní soud v Mostě. Současně ale musím říci, že Okresní soud v Mostě byl podnětným pracovištěm, setkala jsem se tam s několika zajímavými, inteligentními spolupracovníky, získala jsem tam i přes relativně krátký čas působení spoustu zkušeností. Právě tam jsem začala působit jako soudce na trestním oddělení. Já jsem si tuto oblast nevybrala, už od studií jsem měla představu o tom, že budu „právo nalézat“, celou dobu čekatelství jsem se připravovala právě na působení na občanskoprávním oddělení.

Společná fotografie oceněných v soutěži Právník roku 2024.

Jenže personální situace okresního soudu to nedovolila, nedovolila to ani další roky a pak už jsem pomalu zjišťovala, že trestní právo vlastně není tak nepřitažlivá disciplína. A už jsem u něj zůstala. Musím dodat, že s inteligentními, zajímavými a podnětnými kolegy jsem se setkávala i na dalších soudech, kde jsem působila, tj. na Krajském soudu v Ústí nad Labem, Vrchním soudu v Praze a samozřejmě i zde na Nejvyšším soudu je mnoho kolegyní a kolegů, jichž si velmi vážím.

Pokud byste měla možnost vrátit se v čase, volila byste stejně?

Tato otázka mi už byla položena a odpovím na ni stejně. Patrně bych s jistotou odpověděla „ano“ v situaci, kdy bych v době studií neměla i jiné zájmy. S odstupem času ale musím konstatovat, že právo obecně je atraktivní obor, přes veškerá období, kdy jsem pod vlivem různých okolností litovala, že jsem si je vybrala, bych nakonec volila stejně.

Jak byste zhodnotila vývoj judikatury Nejvyššího soudu v oblasti trestního práva za těch 22 let?

Vývoj judikatury je v mnoha ohledech determinován společenskými a na to navazujícími právními problémy, které jsou v té či oné době aktuální. Když ale odhlédneme od těchto proměnlivých okolností,

zůstává stabilním východiskem pevné spojení teoretického zázemí a praxe soudů, promítnutí teorie do řešení praktických problémů. Dalším fenoménem je pak také přiléhavá aplikace judikatury především Ústavního soudu, Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie. V tomto ohledu judikatura Nejvyššího soudu, jakož i judikatura soudů obecně udělala velký krok vpřed, což mohu posoudit i proto, že jsem členkou evidenčního senátu, několik let jsem se podílela na přípravě podkladů pro jednání evidenčního senátu a pro zasedání trestního kolegia k publikaci rozhodnutí v trestní části Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a působila v její redakční radě. Velmi oceňuji, že teorie není opomíjenou součástí rozhodování, že se naopak stala jejím stabilním prvkem, čemuž odpovídá i spolupráce právnických fakult v procesu přijímání rozhodnutí pro publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Tím nechci říci, že v minulosti zvláště Nejvyšší soud toto spojení opomíjel, ale z odůvodnění rozhodnutí je zjevné, že právě těmto otázkám je věnována daleko větší pozornost. Jde však samozřejmě i o to, aby byla zachována jistá vyváženost a aby řešení konkrétního praktického právního problému neustoupilo memorování teoretických východisek a aby odkazy na judikaturu již zmiňovaných soudů byly skutečně věcné.

Věra Kůrková byla oceněna v kategorii
trestní právo.

Z Vaší dlouholeté praxe – vnímáte určité posuny v přístupu k výkladu zásad trestního řízení, jako je presumpce nevinny nebo zásada in dubio pro reo?

Stejně jako lze vysledovat určité a nutno říci pozitivní změny ve vývoji judikatury Nejvyššího soudu, lze vnímat i určité posuny v přístupu k výkladu zásad trestního řízení, jako je presumpce nevinny nebo zásada in dubio pro reo, o nichž se konkrétně zmiňujete, a připojme k nim i zásadu subsidiarity trestní represe.

Tento trend je evidentně spojen s judikaturou Ústavního soudu a posléze i účinností nového trestního zákoníku, což ale neznamená, že dříve soudy zásady trestního řízení ignorovaly. Dozajista je měly na paměti, ale jejich aplikaci v konkrétním posuzovaném případě věnovaly přece jenom menší pozornost. Očekávání spojená s rozhodnutím jsou stále stejná – rozhodnout spravedlivě, v souladu se zákonem a v přiměřené lhůtě. V tomto kontextu určitě platí, že explicitní náhled na aplikaci zásady přispívá k přesvědčivosti rozhodnutí a jeho odůvodnění.

V rámci trestního kolegia jste se podílela na řadě významných rozhodnutí. Je některé z nich pro Vás osobně profesně mimořádně důležité – ať už kvůli právnímu dopadu, nebo složitosti skutkové podstaty?

To je složitá otázka a nerada na ni odpovídám. Jednak rozhodnutí, na kterých jsem se podílela, nejsou mojí volbou, jsou především výsledkem důsledné aplikace rozvrhu práce, jednak každá věc je důležitá pro její osobní přesah do poměrů obviněného. Rozlišovat věci na jednoduché a složité, náročné a méně náročné není úplně korektní, navíc se posuzování této otázky může plynutím času také významně změnit. Tím však nechci nijak zpochybňovat i jiný pohled na význam rozhodnutí.

A závěrem – co byste vzkázala kolegyním a kolegům v justici, kteří teprve na svou dráhu v soudnictví nastupují?

Rozhodně si netroufám „rozdávat rozumy“ a udílet rady. Každý z nich si svoji cestu musí najít sám. Po těch mnoha letech praxe ale vím, že pro všechny bez rozdílu platí poctivý, svědomitý přístup k věci a všestranná, důsledná příprava. Práce soudce se nedá ošidit, dříve nebo později se nedůslednost projeví a nikdo nechce být tím, s nímž jsou spojena špatná hodnocení.

Děkuji za rozhovor.

Gabriela Tomíčková

ČLÁNEK

V PROSTORÁCH NEJVYŠŠÍHO SOUDU SE POŘÁDAL SEMINÁŘ MEZI—SOUDY

Ve středu 17. září 2025 se pořádal v zasedací místnosti Nejvyššího soudu seminář s názvem „Mezi soudy“, kterým provázeli zástupci vládního zmocněnce pro zastupování státu před Evropským soudem pro lidská práva, Eva Petrová a Vladimír Janoušek Pysk. Kancelář vládního zmocněnce (KVZ) spadá pod zahraniční sekci Ministerstva spravedlnosti a je tvořena vládním zmocněncem a týmem deseti právníků, kteří fungují jako „advokáti státu“ před orgány mezinárodní ochrany lidských práv (KVZ). Aby byla obhajoba České republiky co nejúspěšnější, je nezbytná spolupráce KVZ a obecných soudů.

KVZ se podílí na výkonu odsuzujících rozsudků a přijímání opatření k nápravě. A soudy České republiky žádá o spolupráci při přípravě obhajoby státu. Z poslední doby je příkladem spolupráce KVZ a NS věc Spišák proti České republice, která se týkala otázky diskriminace mladistvého při přezkumu vazby. Diskriminace tkvěla v intervalu přezkumu, který je u mladistvého šestiměsíční, zatímco u dospělého je tříměsíční. S tím souvisí i změna předpisů, ale vzhledem k dlouhému trvání změny legislativy, byli soudci informováni mimo jiné vydáním komentáře v modré

sbírce o rozporu legislativy s Evropskou úmluvou bezprostředně a změna se tak mohla aplikovat rovnou.

Semináře se účastnili soudci, asistenti a poradci Nejvyššího soudu. Dozvěděli se informace o nástrojích dostupných na webových stránkách mezisoudy.cz, které jim mohou zjednodušit práci, a o aktuální judikatuře ESLP proti ČR. Úvodem semináře přivítal ředitel kanceláře předsedy Nejvyššího soudu Aleš Pavel účastníky a představil přednášející.

Webový portál mezisoudy.cz, za kterým stojí právě KVZ, funguje více než rok a obsahuje v českém znění např. mezinárodní úmluvy, databázi lidskoprávní judikatury a přehledy judikatury. Web byl oceněn v kategorii Analytická práce jako vítěz ankety Úřednický čin roku 2024.

Eva Petrová, která se ujala slova, také zmínila důležitost partnerství kanceláře vládního zmocněnce a Nejvyššího soudu, protože právě prostor „mezi světy“ jednotlivých soudů rozhoduje o efektivnosti fungování justice. Pozitivní pro všechny je tak sdílení informací a zkušeností. Webový portál Mezi soudy vznikl právě pro zpřehlednění a otevřenost tohoto mezisoudního prostoru.

V prostorách Nejvyššího soudu se pořádal seminář Mezi—soudy.

Na semináři zazněly také statistiky týkající se úspěšnosti KVZ v obhajobě České republiky před ESLP. Statistiky mezi lety 2022 a 2025 ukazují 72% úspěšnost. Stěžovatelům bylo přiznáno celkové odškodnění ve výši necelých 5 milionů korun z požadovaných 526 milionů korun.

Následně na semináři zaznívaly nejvýznamnější rozsudky ESLP z nedávné doby – např. Kramný, Zadeh nebo Suverénní řád Maltézských rytířů – České velkopřevorství proti ČR. Zástupci KVZ rovněž zmínili, jaké stížnosti jsou aktuálně ESLP projednávány (mezistátní stížnost podaná Lichtenštejnskem, Rath aj.).

Vladimír Janoušek Pysk představil portál mezisoudy.cz, jehož název vychází z podstaty činnosti KVZ, která vystupuje na pomezí mezi národními a mezinárodními soudy. Projekt byl financován z norských fondů a slouží jako praktický průvodce judikaturou ESLP a mezinárodními lidskoprávními úmluvami. K dispozici jsou tematické příručky věnované různým lidskoprávním otázkám a interaktivní průvodce shrnující obecné zásady a existující judikaturu ESLP. Webový portál byl tvořen tak, aby uživatelé našli snadno a rychle všechny podstatné informace na jednom místě v češtině a zdarma. Součástí semináře tak bylo i představení průvodce judikaturou a možností způsobu vyhledávání.

Součástí portálu je i unikátní databáze lidskoprávní judikatury. Ta obsahuje jak rozhodnutí ESLP, výborů OSN, ale i českého Ústavního soudu. Do budoucna je plánováno také propojení s databázemi Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora Evropské unie.

Databáze portálu je aktualizována denně. Automaticky stahuje data z databáze ESLP HUDOC, takže informace jsou co nejaktuálnější. Výhodou je uživatelská přívětivost. K dispozici jsou předpřipravené citace a prokliky na odkazovaná rozhodnutí, jejich české překlady či anotace.

Vyhledávání v databázi nabízí vyhledávání podle celkem 15 kritérií jako jsou dotčená základní práva, vnitrostátní předpisy, žalovaného státu, klíčová slova, oblasti či podoblasti práva. Při vyhledávání lze využít logických operátorů, i když nejvyužívanějším způsobem vyhledávání je fulltext s našeptávačem.

Na semináři zazněly kromě obecných funkcí webu taky praktické návody a tipy, jak při vyhledávání postupovat. Závěrem přidal Vladimír Janoušek Pysk i několik doporučení, jak se snadno a rychle zorientovat mezi výsledky vyhledávání v databázi a jak číst efektivně nalezená rozhodnutí, která bývají nezdědkou obsáhlá. Od roku 2019 obsahují všechna rozhodnutí ESLP úvodní hesla vymezující, čeho se rozsudek týká. Uživatel tak může rychle vyhodnotit, zda je pro něj rozhodnutí užitečné.

Mezisoudy.cz je v rámci Rady Evropy opravdu unikátním projektem, protože takovéto databáze jsou spíše výjimkou.

Pro Nejvyšší soud do budoucna zůstává úkolem propojení vlastní databáze judikatury s webem mezisoudy.cz.

Monika Němcová
ve spolupráci s Vladimírem Janouškem Pyskem

ROZHOVOR

Mgr. Ondřej Vítů

soudce trestního kolegia

Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1996 byl přidělen jako justiční čekatel ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, v prosinci roku 1999 byl jmenován soudcem Okresního soudu v Českém Krumlově. V letech 2002–2004 vykonával soudcovské povolání na odvolacím trestním úseku Krajského soudu v Českých Budějovicích na základě dočasného přidělení k výkonu soudcovské funkce. V letech 2005–2024 působil jako soudce tohoto soudu. Ondřej Vítů je soudcem od roku 1999, od 1. července 2024 působil jako stážista na trestním kolegiu Nejvyššího soudu. Trvale přeložen k Nejvyššímu soudu byl od 1. července 2025.

Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste si poprvé řekl, že chcete být soudcem? A co Vás k tomu rozhodnutí nejvíc nasměrovalo?

Nevzpomínám si a ani si nemyslím, že by existoval nějaký konkrétní okamžik, který by jako zlomový milník propojený s určitou událostí vyvolal náhlé a pevné rozhodnutí stát se soudcem. Spíše jsem k tomu postupně v průběhu studia dozrával, kdy jsem si stále méně dovedl představit, že bych měl prosazovat (byť v legitimním zájmu klienta) něco, čemu bych sám nevěřil nebo dokonce snad něco, co bych pokládal za nesprávné a nespravedlivé.

Máte nějaký profesní nebo životní vzor, ke kterému se vracíte?

Pominu-li životní vzory, které má asi každý a jimiž jsou jeho rodiče, pak mé profesní formování (věřím, že pozitivně 😊) určitě ovlivnili v podstatě všichni seniorní kolegové, s nimiž jsem se na své pouti justici setkal. Měl jsem obrovské štěstí na lidi kolem sebe, od nichž jsem se mohl učit a vstřebávat nejen odbornost, ale i lidskost, a vytvářet si svůj vlastní pracovní-osobní styl.

Mám-li ale vypíchnout své nejvýznamnější pracovní-životní mentory a současně přátele, pak jde o dnes již emeritní soudce Stanislava Žížalu (soudce Krajského soudu v Českých Budějovicích) a Pavla Šilhavského (soudce Krajského soudu v Českých Budějovicích a následně Nejvyššího soudu), jejichž nadhled, vyváženost životních priorit a velkorysost určitě ovlivnily nejen můj pracovní, ale i osobní život.

Během Vaší stáže jste měl možnost nahlédnout do rozhodovací činnosti různých senátů. Ovlivnilo to nějakým způsobem Váš vlastní právní pohled nebo přístup k judikatuře?

Judikaturu jsem se vždy snažil ctít, takže na tom má stáž nic nezměnila. „Jen“ ve mně posílila význam judikatury a úctu k její tvorbě. To díky lepšímu uvědomění, že za sbírkovou judikaturou stojí velké množství práce a úsilí, a že jde o právní názor, který není jen výsledkem hlasování jednoho senátu, ale kvalifikovaným stanoviskem odsouhlaseným většinou členů kolegia.

Šumava – U Korandy IX/2023.

Obecnou zkušenost, že vlastní právní pohled, resp. spíše právní názor může doznat změn díky argumentaci ostatních členů senátu, jsem získal již dříve během svého působení zejména v druhostupňové agendě. V senátech, kde jsem měl možnost nahlédnout tzv. pod pokličku, mi však stáž otevřela oči z hlediska vnímání limitů mimořádného opravného prostředku. Ty jsem předtím nechápal zdaleka tak zřetelně a do značné míry jsem je zanášel principy odvolacího řízení.

Co Vás na práci u Nejvyššího soudu zatím nejvíce překvapilo – ať už v pozitivním, nebo nečekaném slova smyslu?

Pozitivně a současně nečekaně příjemně mě překvapila otevřenost, vstřícnost a tolerance kolegů. Ač elév jsem byl od počátku přijímán jako rovnocenný diskusní partner, jehož názorům je popráno sluchu a vede se o nich debata, aniž by na ně bylo nahlíženo s vyšší měrou ostražitosti.

Co pro Vás osobně znamená být soudcem Nejvyššího soudu, a jaké profesní či etické standardy si v této roli kladete?

Pozice soudce Nejvyššího soudu je bezesporu vrcholem justiční kariéry. Znamená úctu a ocenění dosavadní práce na nižších soudech či v jiných justičních složkách, ale současně i vysokou odpovědnost.

Nemyslím si, že by se profesní či etické standardy kladené na soudce Nejvyššího soudu měly a mohly lišit od ostatních soudců. I soudci nižších soudů by se měli snažit využít všech svých kapacit k udržení

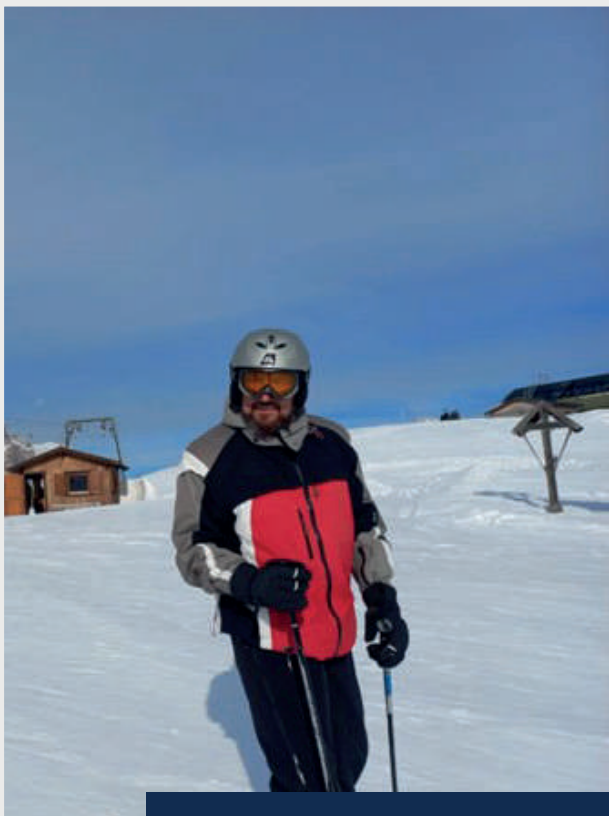
odbornosti i sociálních dovedností (lidskost, nenadřazenost, snaha pochopit druhé atp.) a chovat se tak, jak požadují ve svých rozhodnutích po účastnících řízení. Z hlediska pozice soudce Nejvyššího soudu pak pro sebe kromě uvedeného pokládám za významné nepodlehnout dojmu neomylnosti, čímž by soudce, nad nímž není žádná další přímá instance, mohl být „ohrožen“ více než soudci soudů nižších.

Weinfrühling - Kamptal IV/2025.

Sella Ronda – XII/2023.

Pralongiá - III/2024.

Passo Pordoi II/2025.

Ministerstvo spravedlnosti připravuje reformu trestního řízení a debatuje se o kodifikaci nového trestního řádu. Jaké hlavní systémové problémy by podle Vás měl nový kodex řešit, zejména z hlediska zásady rychlosti a efektivity řízení?

Posílení pozice státního zástupce tak, aby mohl sám uvážit, zda důkazní situace mu umožňuje prokázat vinu a na základě toho se rozhodnout, zda podá či nepodá obžalobu.

Dále zvolit takovou úpravu možností konat hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného, která minimalizuje riziko obstrukcí a paralýzy soudního řízení. Primárně zakotvit, že účast obviněného při hlavním líčení je jeho právem, nikoli povinností, a že uplatnění tohoto práva nemůže být bezbřehé a absolutní. Ruku v ruce s tím rozvolnit způsob vyrozumívání a předvolávání k hlavnímu líčení.

Jaký je Váš názor na koncept „restorativní justice“, který začíná rezonovat i v českém právním prostředí? Má podle Vás místo i v rozhodování o závažnějších trestných činech?

Může jít o doplňkový prvek tradiční retributivní justice, který nepůjde nasadit automaticky a v každém případě a současně asi není důvod a priori vylučovat tento prvek z rozhodování o určitém typu trestného činu. Individuální okolnosti každého jednotlivého případu budou tedy podle mě důležitější a rozhodnější než pouhá kategorizace deliktů na závažnější a méně závažné.

Prozradíte nám, jaké máte koníčky, jak relaxujete?

Rodina, včetně psa 😊; gastronomicko-rekreační sportování – kolo, lyže; beletristická četba a film.

Děkuji za rozhovor.

Český Krumlov – Chvalšinský potok VI/2025.

ČLÁNEK

NEJVYŠŠÍ SOUD NAVŠTÍVILA DELEGACE ŠPANĚLSKÉHO ÚSTAVNÍHO SOUDU

V polovině září 2025 přivítal Petr Angyalossy delegaci španělského Ústavního soudu vedenou jeho předsedou Cándidem Conde-Pumpidem Tourónem. Návštěva, která se konala na pozvání předsedy Ústavního soudu České republiky Josefa Baxy, byla zaměřena na posílení institucionálních vazeb a sdílení zkušeností mezi oběma justičními institucemi.

Delegaci tvořili kromě předsedy soudu také soudce José Ramón Sáez Valcárcel, generální sekretář Andrés Javier Gutiérrez Gil a vedoucí kanceláře předsedy Joaquín Vives de la Cortada Ferrer-Calbetó. Během pracovního setkání se představitelé obou soudů zaměřili především na otázky efektivity soudního řízení a na možnosti, jak řešit nadměrné zatížení vrcholných soudních instancí.

Jedním z hlavních témat jednání byla problematika vysokého počtu nepřipustných dovolání, které v České republice tvoří výraznou většinu z celkového počtu podaných dovolání k Nejvyššímu soudu. Každé takové dovolání přitom vyžaduje detailní zpracování a odůvodnění, což znamená značnou administrativní a odbornou zátěž, a v důsledku toho také prodlužování délky řízení.

Zkušenosti španělského Ústavního soudu, který v minulosti čelil obdobnému přetížení, přinesly do diskuze cennou inspiraci. Díky legislativní reformě, která byla ve Španělsku zavedena v roce 2007, došlo k výraznému snížení počtu projednávaných věcí. Soud se od té doby věnuje pouze těm případům, které mají významný ústavní či judikatorní přesah. Tento model umožňuje hlubší odborné zpracování věcí, posiluje autoritu soudních rozhodnutí a přispívá k vyšší efektivitě celé instituce.

Zkušenosti španělských kolegů mohou být inspirací i pro českou justici, a to zejména v kontextu úvah o případných změnách v oblasti dovolacího řízení. Návštěva tak přispěla nejen k rozvoji mezinárodních vztahů, ale i k odborné debatě o možných směrech vývoje českého soudnictví.

Gabriela Tomíčková

ČLÁNEK

JEDNÁNÍ AKADEMICKÝCH PRACOVNÍKŮ Z UNIVERZITY ADAMA MICKIEWICZE V POZNANI A ZÁSTUPCŮ NEJVYŠŠÍHO SOUDU O PROJEKTU „SOUDCI NA ROZCESTÍ: MEZI SOUDCOVSKOU NEZÁVISLOSTÍ A OTEVŘENOU JUSTICÍ.“

V pátek 27. června 2025 navštívili Nejvyšší soud polští akademici z Fakulty správního práva Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani, a to profesor Andrzej Skoczylas, který je vedle svého akademického působení i soudcem Nejvyššího správního soudu (NSA – Naczelny Sąd Administracyjny), a doktorand Michał Szudrowicz, který se v připravované disertační práci věnuje aktivitám tiskového oddělení soudů. Na Nejvyšším soudu přivítal návštěvu ředitel kanceláře předsedy Nejvyššího soudu Aleš Pavel, z oddělení styku s veřejností se jednání účastnili Václav Vlček a Gabriela Tomíčková. Jednání probíhalo v angličtině, překlad odborných právnických termínů zajišťovala poradkyně oddělení analytiky a srovnávacího práva Jana Zápotocká.

Jednání se věnovalo polskému výzkumnému projektu „Soudci na rozcestí: mezi soudcovskou nezávislostí a otevřenou justicí“, který chce prozkoumat vliv stále se zvyšující míry otevřenosti a transparentnosti soudů, které se snaží přibližovat se veřejnosti a odpovídat na potřeby

moderní společnosti (např. ve srozumitelnosti a dostupnosti soudních rozhodnutí), na soudcovskou nezávislost. V ideálním případě by se měly obě hodnoty vzájemně podporovat a posilovat, jako je tomu např. v případě veřejného jednání ve věci, v jiných případech může naopak snaha o informovanost významně zasáhnout do nezávislosti soudního procesu (zveřejnění informací z neveřejné části řízení). Soudy by tak měly usilovat o co největší transparentnost v situacích, které posilují soudní nezávislost či jsou k ní alespoň neutrální.

V úvodu jednání se Aleš Pavel věnoval otázkám nezávislosti soudnictví a vnímání soudů ze strany veřejnosti, kdy lze vycházet mj. i z pravidelných srovnání zpracovávaných Evropskou unií – zprávou Justice Scoreboard, z níž vychází Česká republika a české soudnictví ve velmi dobrém světle – české soudnictví se dlouhodobě těší důvěře ze strany veřejnosti ve výši 60 až 70 %. Dále se v krátkosti věnoval významu mezinárodního setkávání a výměny zkušeností mezi právníky z různých zemí.

Za polskou stranu rovněž zaznělo krátké shrnutí, kdy jako zlomový bod považují rok 2015, kdy došlo k významnému zhoršení vnímání polské justice ze strany veřejnosti, zejména kvůli politickým útokům na justici.

V aktuální fázi výzkumu návštěvníky zajímaly otázky týkající se fungování tiskových oddělení, mj. zda by v tiskovém oddělení měli pracovat právníci či odborníci na marketing; jaké informace mají být dostupné plošně a jaké jen na individuální žádost či zda by soud měl používat sociální sítě.

Jako odrazový můstek pro další debatu posloužilo vymezení aktivit polské tiskové kanceláře u správních soudů, mezi něž patří mimo očekávatelné úkoly jako prezentace činnosti soudu a informování účastníků řízení i realizace nahlížení do spisů, zpravování IT systému soudu, vytváření statistik, příprava rozhodnutí k publikaci ve sbírce, zpracovávání přehledů evropského práva či vedení soudní knihovny.

Penzum úkolů polských tiskových oddělení je tak značně široké, jen s mírnou nadsázkou jde říci, že snad už chybí jen ekonomické a personální otázky, aby takové oddělení vykonávalo všechny činnosti, které spadají do úkolů pro správu soudu v širším slova smyslu.

Zmíněné úkoly jsou u českých soudů rozděleny mezi několik samostatných specializovaných oddělení. Například knihovna Nejvyššího soudu je veřejnou specializovanou knihovnou s právním zaměřením. Funguje na základě knihovního zákona, který upravuje pravidla jejího fungování tak, aby plnila i funkci uchovatele kulturního bohatství. Její služby využívají kromě soudců a zaměstnanců Nejvyššího soudu také zájemci z řad odborné i laické veřejnosti. Katalog knihovny je proto všem přístupný na webu Nejvyššího soudu. Samostatné fungování knihovny je tak smysluplné pro dosahování odborného účelu a přínosu knihovny, v případě potřeby pak knihovna spolupracuje s dalšími úseky soudu.

Další debata se proto zaměřila na jádro činnosti tiskového oddělení českého Nejvyššího soudu – jako jeden z významných nástrojů pro komunikaci s veřejností jsme vyzdvihli čtvrtletník Aequitas, který vedle dalšího umožňuje představovat veřejnosti soudce a zaměstnance Nejvyššího soudu v neformální podobě, včetně informací o volnočasových aktivitách či rodinném zázemí. Ve čtvrtletníku je věnován prostor činnosti Nejvyššího soudu i rozličným právníkům tématům, významným návštěvám a dalším akcím, které se týkají Nejvyššího soudu. Čtvrtletník tak umožňuje magazínovou formou přibližovat ve čtenářsky přívětivé podobě různá témata z justičního prostředí pro širokou veřejnost a takto obohacovat její právní povědomí, což návštěvníky značně zaujalo zvláště vzhledem k jednoznačně pozitivnímu dopadu na vnímání soudu u veřejnosti, kdy soud jde v maximální možné míře veřejnosti naproti.

Neformální představování soudců a zaměstnanců prostřednictvím čtvrtletníku tak pomáhá vytvářet a dále udržovat otevřený a přitom důvěrný vztah mezi soudem a veřejností. Čtvrtletník Aequitas tak plně odpovídá tezi polského výzkumu, že vydávání časopisu současně posiluje jak transparentnost a informovanost veřejnosti, tak pomáhá i budovat důvěryhodné prostředí mezi soudem a účastníky řízení, potažmo veřejností jako takovou. Polští kolegové rovněž velmi kladně hodnotili i novou podobu webových stránek Nejvyššího soudu, která podle jejich srovnání dokáže vizuálně konkurovat i webové prezentaci vrcholných soudů západní Evropy. Rovněž zvyšování míry transparentnosti prostřednictvím webové komunikace a sociálních sítí má významnou roli v budování důvěryhodného justičního prostředí. Nejvyšší soud je navíc dlouhou dobu aktivní i na různých dalších platformách s poměrně kladným hodnocením, jak dokládá např. článek „*Nejvyšší soud průkopníkem v prezentaci soudů na sociálních sítích*“ (vizte Aequitas č. 2/2021).

Závěr jednání nemohl vynechat ani téma umělé inteligence (AI) a její využití v právu a při prezentaci rozhodovací činnosti vrcholných soudů. Jako zajímavý a inspirativní příklad využití AI uvedl Aleš Pavel vytvoření krátkého videa, v němž AI prezentuje shrnutí vybraného soudního rozhodnutí. Relativní snadnost zpracování a vytvoření videa, stejně jako krátká doba jeho trvání, tak umožňuje prezentovat veřejnosti velmi jednoduchou a srozumitelnou formou 1 až 2 rozhodnutí denně. Publikace takových videí na sociálních sítích také významně přispívá k budování a dalšímu rozšiřování právního vědomí, jakož i k posilování důvěry v soudní instituce a soudní systém u veřejnosti.

Samotné jednání bylo velmi inspirativní a poukázalo na přínos a důležitost navazování vztahů nejen v rámci justice jako takové, ale rovněž na akademické půdě. Propojení soudů s akademickým prostředím může vést k obohacení obou oblastí – k rozvoji teoretických poznatků, které vycházejí z praxe, a z druhé strany k aplikaci vědeckých metod a přístupů v reálném rozhodovacím procesu či při prezentaci výsledků rozhodovací činnosti soudu veřejnosti.

Po skončení jednání na Nejvyšším soudu zaměřila polská návštěva na Nejvyšší správní soud, kde je přivítaly tisková mluvčí Sylva Dostálová a vedoucí kanceláře předsedy soudu Lucie Nechvátalová. Smyslem samostatného jednání na obou vrcholných soudech bylo poznat individuální přístup jednotlivých tiskových oddělení a současně i sídla obou nejvyšších soudů. Pěší cestování mezi právníckou fakultou a oběma soudy navíc představovalo ideální příležitost prohlédnout si centrum Brna a díky místní koncentraci vrcholných soudů lépe poznat jeho roli na poli justiční mapy České republiky.

Václav Vlček

ČLÁNEK

PŘEDSEDA NEJVYŠŠÍHO SOUDU PETR ANGYALOSSY DEBATOVAL S PRVÁKY O ROLI SOUDCE I PRÁVNICKÉ PROFESI

Tradiční součástí začátku akademického roku na Právnické fakultě Masarykovy univerzity jsou Prvákoviny – dvoudenní seznamovací akce určená studentům prvního ročníku. Kromě zábavného programu a prohlídky univerzitního prostředí nabízejí Prvákoviny také úvod do světa právnických profesí. Organizátoři pravidelně zvou odborníky z praxe, aby studentům zprostředkovali pohled na reálné fungování práva v různých podobách.

Letos, stejně jako v předchozím roce, přijal pozvání k besedě předseda Nejvyššího soudu, Petr Angyalossy. V neformální atmosféře hovořil se studenty o své profesní dráze, o práci soudce a zavzpomínal také na své vlastní studium. Diskuze se přirozeně stočila k otázkám, které začínající právníky zajímají nejvíce – jaké jsou cesty k soudcovské kariéře, co obnáší práce u Nejvyššího soudu, jaké nároky jsou na tuto profesi kladeny a jak se české právo liší od zahraničních právních systémů.

Setkání s významnými osobnostmi z právního prostředí je pro nové studenty nejen cenným zdrojem informací, ale i inspirací pro jejich vlastní profesní směřování.

Gabriela Tomíčková

ČLÁNEK

Z ROZHODOVACÍ ČINNOSTI NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Jako již tradičně i tentokrát přinášíme výběr z rozličných kauz, jimiž se zabývalo trestní kolegium Nejvyššího soudu. Smyslem a účelem je v odlehčené podobě představit různé trestněprávní kauzy, z nichž si můžeme vzít poučení do každodenního života, jelikož se jedná o běžné situace jako je telefonování, návštěva toalety či venčení psů, tedy situace, které zpravidla žádné trestněprávní důsledky nevyvolávají. Jak ukazují prezentované kauzy, někdy nechybí mnoho, aby se obyčejná záležitost dostala do zájmu orgánů činných v trestním řízení.

Zajímavý konflikt mezi principy „dvakrát měř, jednou řež“ a „škoda každé rány, která padne vedle“, řešilo rozhodnutí **sp. zn. 6 Tdo 286/2025**. Obviněný jako šatnář v klubu silně udeřil pěstí do obličeje poškozeného, který držel kliku otevřených dveří u dámské toalety, poškozenému tím způsobil otřes mozku a nutnost podstoupit operativní rekonstrukci oční s instalací titanové ploténky.

Jako jistou polehčující okolnost obviněný v dovolání uváděl, že šlo pouze o jeden úder pěstí, nešlo tedy o „o déletrvající opakované či přehnaně intenzivní násilí“, přičemž obviněný měl s údery pěstí již vlastní zkušenost, když u skutku, za nějž byl v minulosti odsouzen, „žádné závažnější zranění nezpůsobil“. Obviněný zastával názor, že jeho jednání „rozhodně nemělo výtržnický charakter a nebylo vedeno snahou narušit veřejný pořádek, ani způsobit veřejné pohoršení“, nejspíše inspirovan postojem seriálového řidiče sanitky Zdeňka Srstky, který facky používal jako standardní řešení prakticky jakékoli situace.

Senát Nejvyššího soudu k námitkám obviněného konstatoval, že jím popisovaný průběh skutkového děje zůstal „zcela osamocen“, skoro jako kůl v plotě, chtělo by se dodat. Nejvyšší soud zdůraznil, že obviněný silnou ránou pěstí napadl poškozeného způsobem naprosto neodpovídajícím situaci, kdy poškozený omylem otevřel dveře u dámské toalety, aniž by vůbec vešel dovnitř nebo jevil snahu vejít dovnitř. Z případu si tak lze vzít poučení, že přístup „nebyl čas řešit, kdo je kdo“, není vhodným pro řešení různých životních situací.

Rozhodnutí **sp. zn. 7 Tdo 318/2025** se zabývalo případem, v němž byli dva obvinění uznáni vinnými přečinem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti cyklistovi. Ke skutku došlo tak, že odsouzení v blízkosti cyklostezky ledabyle venčili psy „na volno“, obviněný navíc házel svému psovi aportovací míček přes cestu vedoucí napříč loukou – oba psi pak vyběhli za míčkem na cestu před projíždějícího cyklistu, který kvůli prudkému brždění přepadl přes řídítka a utrpěl zranění vyžadující operaci a další klidový režim.

Obviněný ve svém dovolání soudům mj. vytkl, že nebraly v potaz, že žádný ze psů nebyl zraněn nebo že se na místě v době činu pohybovali i další psi bez vodítek, kteří mohli nehodu zapříčinit. Rovněž spoluobviněná s odsouzením nesouhlasila, podle jejího názoru soudy vytýkané rozpory „překlenuly absurdními závěry a bez opory v provedeném dokazování uzavřely skutek takový, aby za něj bylo možné obviněné odsoudit“. Dále upozornila, že „samotné pobíhání psa velikosti čivavy nelze považovat za obecně nebezpečný jev“.

Nejvyšší soud k námitkám uvedl, že k posouzení naplnění znaků přečinu není rozhodné, zda došlo k přímému kontaktu psů s kolem, nýbrž to, že pád poškozeného byl způsoben přeběhnutím nezajištěných psů. Zákon o silničním provozu přitom ukládá povinnost zabránit pobíhání domácích zvířat po pozemní komunikaci, v daném případě navíc vyhláška města ukládá povinnost vedení psa na vodítku. Mezi porušením důležité povinnosti a následkem trestného činu je tak příčinná souvislost. K poznámce obviněné stran velikosti psa pak senát Nejvyššího soudu doplnil, že není relevantní k posouzení porušení důležité povinnosti, neboť i pes malého vzrůstu, pokud není plně pod kontrolou majitele, může zapříčinit závažné následky. Aneb jak praví klasik, i malý pes může být pes obranář, stačí ho roztočit na vodítku.

Přístup „škodu nezjistí, kdo se pojistí“ aplikoval v praxi obviněný z případu **sp. zn. 6 Tdo 193/2025**, který jako řidič v levém jízdním pruhu s úmyslem způsobit dopravní nehodu prudce a bez příčiny přibrzdil z 85 na 45 km/h, aby mohl na základě vzniklé škody neoprávněně vylákat pojistné plnění z povinného ručení domnělého viníka nehody, který byl ve skutečnosti poškozeným. Byť se poškozený snažil střetu zabránit a objet prudce brzdicí auto zleva v odstavném pruhu, obviněný strhl vozidlo doleva, aby došlo ke kolizi a způsobení škody.

Obviněný s odsouzením nesouhlasil a v dovolání namítl, že to byl naopak poškozený, kdo na vozovce vytvořil nebezpečnou situaci, byť „to z pořízeného kamerového záznamu není vidět“. Prudké snížení rychlosti pak vysvětloval tím, že jen „sundal nohu z plynu“ a protože vozidlo poškozeného od něho bylo jen v malé vzdálenosti, tak se mu snažil ohleduplně uhnout do levého odstavného pruhu, kde do něho poškozený naboural.

Nejvyšší soud dovolání odmítl, k námitce ke krátké reakční době obviněného na strhnutí vozidla poškozeným do levého odstavného pruhu pak podotkl, že reakční doba řidiče reagujícího na náhlou dopravní situaci bude jiná než reakční doba řidiče, který chce sám způsobit nehodu. Případ je nicméně smutným dokladem problému recidivy – obviněný již byl v minulosti uznán vinným i přečinem pojistného podvodu, výkon nepodmíněného trestu tak sice možná obviněného inspiroval jednat „znovu a lépe“, bohužel ale v kriminální rovině.

Velmi kladný vztah k pojistným podvodům a vůni benzínu projevil obviněný v případě, který Nejvyšší soud projednával pod **sp. zn. 4 Tdo 355/2025**. Obviněný se ve čtyřech případech pokusil vylákat pojistné plnění ke škodě, která vznikla jím založenými požáry, a to ať už šlo o venkovní klubovnu, osobní automobil, dřevěný přístřešek u rodinného domu a pak i přímo ložnici rodinného domu. Vedle možnosti získání pojistného plnění se obviněný svým jednáním snažil snížit hodnotu majetku, který spadl do probíhajícího dědického řízení. Jelikož ale nelze spoléhat na pojistné podvody jako na pravidelný zdroj příjmů, pak své portfolio rozšířil i o přeprodávání druhých sad pneumatik, které byly uloženy v kufru jím převážených aut, k nimž se dostal jako řidič nákladního vozidla na převážení vozidel.

Obviněný v dovolání podotkl, že nebylo náležitě vysvětleno, proč „by si měl vlastně podpalovat vlastní dům a auto, přičemž odkazy toliko na jiné místo zaparkování, než bylo obvyklé, nemohou vést k dovozování trestného jednání“.

Nejvyšší soud námitkám obviněného nepřisvědčil, naopak vedle dalšího připomenul výpověď svědka, který byl předtím, než došlo k požárům, obviněným osloven s tím, „zda by mu nezapálil dům, že by si nechal vyplatit pojistku“. Stejně tak i ostatní skutky, za něž byl odsouzen, byly dostatečně a řádně objasněny.

Zajímavý způsob vypořádání byznysových sporů předvedl obviněný v případě **sp. zn. 11 Tdo 310/2025**. Obviněný se trestné činnosti dopustil tím, že prostřednictvím nejméně 124 telefonních čísel provedl přes 3.700 neustále se opakujících volání na čtyři telefonní čísla poškozené společnosti, čímž došlo k zahlcení telefonních linek, které společnost používala pro firemní potřeby a komunikaci se zákazníky. Volající telefonická čísla přitom nebylo možné zablokovat. Jednáním došlo k nedostupnosti linek pro příchozí volání, nepoužitelnosti pro odchozí volání a nemožnosti užívat data uložená v mobilních přístrojích. Jednání obviněného představovalo odvetu za odebranou SPZtku k vozidlu BMW X5, kterou provedli zaměstnanci poškozené společnosti. Tito byli přitom pověřeni úvěrovou společností, která byla vlastníkem vozidla, k jednání s obviněným za účelem uhrazení dlužné částky a vymáhání velkého technického průkazu. Jelikož obviněný neposkytoval součinnost, došlo k vypátrání vozidla a odebrání registračních značek. Na to reagoval obviněný SMS zprávou „Jejej. Vy budete mít těžké používání mobilů v příští dny a týden“.

Dovolatel sice připustil, že „nepřímé důkazy vedou k důvodnému podezření ve vztahu k jeho osobě“, přesto ale nebyla vyloučena možnost, že se přečinu dopustila jiná osoba.

Nejvyšší soud v rozhodnutí shrnul, že v řízení bylo bez důvodných pochybností prokázáno, že projednávaný přečin mohl jednoznačně spáchat pouze obviněný, neboť byl jedinou osobou, která se předmětného přečinu mohla dopustit, přičemž obě rozhodnutí soudů nižších stupňů je možné označit za ukázkový příklad toho, jak lze ze shromážděných přímých i nepřímých důkazů pečlivě objasnit projednávaný skutek tak, aby o něm nevznikaly důvodné pochybnosti.

Přístup obviněného alespoň potvrzuje rčení o zlatých českých ručičkách, které AI definuje jako „tradiční českou schopnost něco vyrobit, vymyslet nebo opravit improvizovaným, ale účinným způsobem. Vyjadřuje úctu k rukodělné šikovnosti a vynalézavosti českého národa, často spojenou s kutilstvím. Češi jsou proslulí svou schopností si poradit v jakékoli situaci, vymyslet řešení a dát věci do pořádku s minimálními náklady.“

Václav Vlček

Vnější dveře hlavního portálu památkově chráněné budovy Nejvyššího soudu prošly restaurováním. Původní dveře s ocelovým rámem, pláštěm z bílé mosazi a skleněnou výplní restaurátorská firma Pasířství Houska & Douda demontovala, zrestaurovala a doplnila o automatický dveřní zavírač. Restaurování probíhalo od května 2025 a opětovná montáž proběhla v září. Díky restaurátorským pracem byl obnoven původní vzhled historických dveří a zlepšena jejich funkčnost, která byla narušena zejména opotřebením čepů a následným svěšením křídel.

AEQUITAS | ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU — 3/2025

Verze:

elektronická, formát PDF

Redakce:

Bc. Monika Němcová, Bc. Gabriela Tomíčková,
Mgr. Václav Vlček.

Fotografie:

Bc. Gabriela Tomíčková, Bc. Monika Němcová,
Mgr. Soňa Šmahelová, Ing. Jiří Sláma, Mgr. Aleš Pavel,
Česká advokátní komora, Václav Šálek,
archiv Nejvyššího soudu, soukromý archiv Ondřeje Vítů.

Redakční rada:

předseda redakční rady JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.,
JUDr. Petr Šuk, JUDr. Pavlína Brzobohatá,
JUDr. František Púry, Ph.D., Mgr. Aleš Pavel

Grafické zpracování:

Dominik Martin

Registrace:

AEQUITAS ISSN 2570-572